

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія аграрних наук України
Вінницька обласна державна адміністрація та обласна рада
ННБК «Всеукраїнський науково - навчальний консорціум»
Вінницький національний аграрний університет
Верхівський сільськогосподарський коледж
Ладжинський коледж
Могилів-Подільський технологіко-економічний коледж
Немирівський коледж будівництва та архітектури
Технологічно-промисловий коледж
Чернятинський коледж**

Всеукраїнський науково-навчальний консорціум
Ukrainian scientific-educational consortium

**ЗБІРНИК ТЕЗ
за матеріалами**

**III Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції**

**«ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА
ФАХІВЦЯ В КОНТЕКСТІ ПОТРЕБ
СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ»**

27 лютого 2018 року

м. Вінниця

ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЯКОСТІ ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Бурдейна Л.І., к.пед.н., доцент,
Вінницький національний аграрний університет

Загальновідомо, що основною метою професійної освіти є підготовка компетентного і кваліфікованого працівника, здатного ефективно здійснювати свою діяльність за фахом на конкурентному ринку праці.

Основними компонентами професійної компетентності фахівця визначені:

1. Знання про навколишній і внутрішній світ людини, зафіксовані в її свідомості.

2. Вміння – психічні утворення, які полягають в засвоєні людиною способів і навиків діяльності.

3. Навички – дії, сформовані в процесі повторення і доведені до автоматизму.

4. Професійна позиція – система сформованих установок і орієнтацій, відношення і оцінок внутрішнього і навколишнього досвіду, реальності і перспектив, а також домагань, які визначають характер дій, поведінки. Процес професійної позиції базується на спрямованості особистості (психологічна властивість яка поєднує цінності, устремління, потреби особистості).

5. Індивідуально-психологічні особливості людини – поєднання різних структурно-функціональних компонентів, які визначають індивідуальність, стиль діяльності, поведінки і виявляються в якостях особистості.

6. Акмеологічні варіанти – внутрішні збудники, які обумовлюють потребу в саморозвитку, творчості та самовдосконаленні.

Отже, професійна компетентність – це єдність теоретичної і практичної готовності фахівця здійснювати свою професійну діяльність.

Розвиток творчого потенціалу особистості є одним із найактуальніших завдань сучасного суспільства, яке перебуває на етапі глобальних перетворень в системі освіти України, інтеграції у світовий освітній простір.

Аналіз наукової літератури з теми дослідження дає змогу стверджувати, що проблема формування творчого потенціалу розглядалася у вітчизняних та зарубіжних дослідженнях з позиції професійної підготовки майбутнього фахівця. Так, філософський аспект творчості розглядали у своїх працях В. Данилов, К. Кедров, О. Коршунов та ін. Психологічні основи цієї проблеми викладені в працях Д. Богоявленської, Л. Виготського, В. Давидова, Д. Ельконіна, С. Рубінштейна та ін. Педагогічний аспект проблеми формування і розвитку творчої активності розглядається в працях В. Андрєєва, М. Данилова, І. Огороднікова, С. Сисоєвої, Т. Шамової, та ін.

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦЯ В КОНТЕКСТІ ПОТРЕБ СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ

III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

Разом з тим, позитивно оцінюючи здобутки науковців, слід зауважити, що проблема формування творчого потенціалу сучасного фахівця залишається досить актуальною.

У своєму дослідженні ми поставили за мету дослідити творчий потенціал студентської молоді ВНАУ. В опитування приймали участь 108 студентів, які навчаються на економічних спеціальностях.

Нами досліджувалися такі якості особистості як віра в себе і свої можливості; стабільність в діях, поведінці, мисленні; амбіційність; слухова пам'ять; прагнення бути незалежним, самостійним; здатність абстрагуватися в тих чи інших ситуаціях; міра зосередженості на виконуваному завданні, зокрема і в соціумі загалом.

Як показали результати опитування, переважна кількість студентської молоді (98%) наділена нормальним творчим потенціалом. Вони мають такі якості, які дають змогу творити, проте й мають певні проблеми, що гальмують процес творчості. Принаймні їхній потенціал дасть змогу творчо проявити себе, якщо, звичайно, виникне до цього бажання. Лише 2% опитаної молоді має високий творчий потенціал, який надає їм великий вибір творчих можливостей.

Така різниця різниці між високим і достатнім рівнем прояву творчого потенціалу наштовхнула на думку перевірити рівень самооцінки студентської молоді.

Самооцінка особистості – оцінка людиною своїх якостей, себе, рівня успішності власної діяльності, оцінки своєї особи іншими людьми, виходячи з системи цінностей людини. Самооцінка пов'язана з однією із центральних потреб людини – потребою в самоствердженні, із прагненням людини знайти своє місце в житті, ствердити себе як члена суспільства в очах навколишніх і у своїх власних.

Під впливом оцінки навколишніх в особистості поступово складається власне ставлення до себе і самооцінка своєї особистості, а також окремих форм своєї активності: спілкування, поведінки, діяльності, переживань.

Самооцінка може бути адекватною і неадекватною. За адекватної самооцінки суб'єкт правильно співвідносить свої можливості і досягнення, досить критично ставиться до себе, прагне реально дивитися на свої невдачі та успіхи, намагається ставити перед собою досяжні цілі, які можна здійснити насправді. До оцінки досягнутого він підходить не тільки зі своїми мірками, але й намагається передбачити, як до цього поставляться інші люди: товариші по роботі і близькі. Іншими словами, адекватна самооцінка є підсумком постійного пошуку реального бачення себе, тобто без занадто великої переоцінки, але і без зайвої критичності щодо свого спілкування, поведінки, діяльності, переживань. Така самооцінка є найкращою для конкретних умов і ситуацій.

Але самооцінка може бути й неадекватною – надмірно завищеною або занадто заниженою.

Порівнюючи себе з іншими, свої дії і реакцію оточуючих на них, створюється своєрідний еталон поведінки. В залежності від співвідношення

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦЯ В КОНТЕКСТІ ПОТРЕБ СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ

III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

ступеня реальності з цим еталоном, особистість отримує задоволення від результатів своїх дій чи незадоволення ними. Від оцінки оточуючих залежить вияв оцінного ставлення людини до себе, яке проявляється у заниженій, завищеній чи адекватній самооцінці.

З огляду на це, нами було проведене ще одне опитування молоді, результати якого виявилися наступними: 28% має середній рівень самооцінки, коли людина рідко страждає від «комплексу неповноцінності» й лише іноді намагається підлаштуватися під думку інших; і 72% опитаних має низький рівень самооцінки, за якого людина болісно сприймає критичні зауваження на свою адресу, намагається завжди зважати на думку інших і часто страждає від «комплексу неповноцінності».

Отже, занижена самооцінка формує у особистості відчуття великої невпевненості у собі і своїх діях. Люди з такою самооцінкою постійно стримують свою активність, не говорячи вже про творчість, тому що бояться непорозуміння оточуючих, не можуть реалізувати усіх своїх можливостей, не проявляють ініціативу. Такій особистості притаманно самообвинувачення усіх своїх дій та невпевненість у своєму майбутньому. В період професійного становлення особистість з заниженою самооцінкою відчуває страх перед майбутнім, що заважає їй реально оцінювати ситуації, пов'язані з роботою. Така людина знаходить багато причин, щоб не робити активних дій, не вірить у свої професійні можливості – у неї страх перед усім новим та незвіданим.

Хвилювання з приводу того, що від таких людей оточуюче середовище очікує значних результатів, сповільнює їх у професійних діях, знижує активність і вони більше очікують змін обставин зовні, а ніж роблять особисті дії.

Як допомогти формуванню у сучасної молоді правильної самооцінки особистості? Основні поради ведучих спеціалістів полягають в наступному: звертатися до студента на ім'я, проявляти повагу до нього; не критикувати зовнішність, соціальне становище сім'ї, не принижувати гідність; під час зауваження не зачіпати особистість студента, а висловлюватися лише з приводу його поведінки або вчинків; демонструвати однакові вимоги і однакове ставлення до всіх; відзначати позитивні досягнення; уникати порівнянь успіхів одного студента з успіхами інших; перетворювати невдачі в позитивний навчальний і життєвий досвід.

Література

1. М.Пірен Деонтологія конфліктів та управління. Навчально-практичний посібник. –Київ, 2001.
2. Мартинюк І.О. Творчий потенціал і самореалізація особистості // Психологія і педагогіка життєтворчості. – К., 1996. – 792 с.
3. Медведєва Н. Виявлення творчого потенціалу. Стратегії реалізації задуму //Психолог. – 2006. – № 40. – С. 12-15.
4. Овсянецька Л. Творчий потенціал людини: соціально-психологічна парадигма // Соціальна психологія. – 2004. – № 2. – С. 140-145